

ระเบียบ ก.พ.ค.

ว่าด้วยการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้อุทธรณ์และผู้ร้องทุกข์
หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม
พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้อุทธรณ์และผู้ร้องทุกข์ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ในกรณีที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัยให้แก่ไขหรือยกเลิกคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๕) มาตรา ๑๒๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ก.พ.ค. จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบ ก.พ.ค. ว่าด้วยการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้อุทธรณ์และผู้ร้องทุกข์ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ผู้อุทธรณ์” หมายความว่า ผู้อุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง ซึ่ง ก.พ.ค. ได้มีคำวินิจฉัยให้แก่ไขหรือยกเลิกคำสั่งลงโทษทางวินัย หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ

“ผู้ร้องทุกข์” หมายความว่า ผู้ร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๒ ซึ่ง ก.พ.ค. ได้มีคำวินิจฉัยให้แก่ไขหรือยกเลิกคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด

“ผู้บังคับบัญชา” หมายความว่า ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ผู้บังคับบัญชาในระดับเหนือขึ้นไปตามมาตรา ๘๗ วรรคสาม หรือผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง

“การเยียวยาความเสียหาย” หมายความว่า การแก้ไขความเสียหายหรือการคืนสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้อุทธรณ์และผู้ร้องทุกข์ที่พึงได้รับตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ข้อ ๔ ให้ประธาน ก.พ.ค. รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความหรือวินิจฉัยปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

คำวินิจฉัยของประธาน ก.พ.ค. ให้เป็นที่สิ้นสุด

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์ หรือดำเนินการอื่นใดตามที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ระเบียบนี้กำหนด

ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติให้ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์พึงได้รับสิทธิประโยชน์นอกจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการคืนสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์ได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองทั้งก่อนหรือภายหลังจากที่ ก.พ.ค. ได้มีคำวินิจฉัยแล้วก็ตาม ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์ตามระเบียบนี้โดยไม่ต้องรอคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลปกครอง เว้นแต่ ก.พ.ค. จะมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๗ การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์ที่ไม่อาจกลับเข้ารับราชการได้ด้วยเหตุพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือถึงแก่ความตายให้ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์ได้รับเงินเดือน สิทธิและประโยชน์ที่พึงได้รับตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยให้เยียวยาความเสียหายถึงวันสิ้นปีงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือวันที่ถึงแก่ความตาย แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์ถึงแก่ความตาย และ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัยให้ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์ผู้นั้นได้รับการเยียวยาความเสียหาย ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องบัญญัติไว้ หรือทายาทของผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้อุทธรณ์ หรือดำเนินการอื่นใดตามที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย ให้ผู้บังคับบัญชาเริ่มดำเนินการเยียวยาความเสียหายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัย โดยให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้ในการเยียวยาความเสียหายนั้นกำหนดไว้ และให้รายงานผลการดำเนินการดังกล่าวไปยัง ก.พ.ค. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้เยียวยาความเสียหาย หรือดำเนินการตามที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย

ข้อ ๙ การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องทุกข์ หรือดำเนินการอื่นใดตามที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย ให้ผู้บังคับบัญชาเริ่มเยียวยาความเสียหาย หรือเริ่มดำเนินการตามคำวินิจฉัยในโอกาสแรกที่สามารถทำได้นับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัย โดยให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้ในการเยียวยาความเสียหายนั้นกำหนดไว้ ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี และให้รายงานผลการดำเนินการดังกล่าวไปยัง ก.พ.ค. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้เยียวยาความเสียหาย หรือดำเนินการตามที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย

ในกรณีที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บังคับบัญชารายงานการดำเนินการพร้อมเหตุผลความจำเป็นหรือเหตุขัดข้องไปยัง ก.พ.ค. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๒

การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้อุทธรณ์

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ แล้วแต่กรณี โดยเห็นว่าผู้อุทธรณ์มิได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชา มีคำสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ และในคำสั่งดังกล่าวให้ส่งยกเลิกคำสั่งลงโทษทางวินัยเดิม หรือคำสั่งให้ออกจากราชการเดิม แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

การสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ให้สั่งให้ผู้อุทธรณ์ดำรงตำแหน่งตามเดิม หรือตำแหน่งอื่น ในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกัน หรือให้ดำรงตำแหน่งในประเภทและระดับตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

ข้อ ๑๑ สิทธิประโยชน์ที่ผู้อุทธรณ์จะได้รับการเยียวยาตามระเบียบนี้ ให้แบ่งเป็นสองประเภท ดังต่อไปนี้

- (๑) สิทธิประโยชน์ที่ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการให้แก่ผู้อุทธรณ์ ได้แก่
  - (ก) เงินเดือน
  - (ข) การเลื่อนเงินเดือน
  - (ค) เงินประจำตำแหน่ง และเงินค่าตอบแทนนอกเหนือจากเงินเดือน
- (๒) สิทธิประโยชน์ที่ผู้อุทธรณ์ต้องยื่นคำร้องให้มีการเยียวยาความเสียหาย ได้แก่
  - (ก) เงินค่ารักษาพยาบาล
  - (ข) เงินค่าเช่าบ้าน
  - (ค) เงินค่าเล่าเรียนบุตร

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ โดยเห็นว่าผู้อุทธรณ์มิได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการเยียวยาความเสียหาย ดังนี้

(๑) สิทธิประโยชน์ตามข้อ ๑๑ (๑) (ก) ให้เยียวยาความเสียหายตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในระเบียบกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการ ซึ่งออกจากราชการ โดยคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการแล้วได้รับการพิจารณายกเลิก เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๒) สิทธิประโยชน์ตามข้อ ๑๑ (๑) (ข) ให้เยียวยาความเสียหายโดยให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการเพื่อเลื่อนเงินเดือนให้แก่ผู้นั้นตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน

(๓) สิทธิประโยชน์ตามข้อ ๑๑ (๑) (ค) ให้เยียวยาความเสียหายตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนสามัญได้รับเงินประจำตำแหน่ง และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนนอกเหนือจากเงินเดือนของข้าราชการและลูกจ้างประจำของส่วนราชการ

(๔) สิทธิประโยชน์ตามข้อ ๑๑ (๒) ให้เยียวยาความเสียหายตามที่ผู้นั้นได้ยื่นคำร้องและให้ส่วนราชการเบิกจ่ายเท่าที่จ่ายจริง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัยให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ ผู้อุทธรณ์อาจใช้ผลงานเดิมในช่วงเวลาก่อนวันที่ออกจากราชการที่ไม่เคยใช้ในการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นมาก่อน มาใช้ในการคัดเลือกเพื่อเลื่อนตำแหน่งหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งภายหลังจากที่ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ ทั้งนี้ การใช้ผลงานดังกล่าวให้ใช้ได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ ก.พ.ค. เห็นสมควรเยียวยาความเสียหายอันมิใช่ตัวเงินให้แก่ผู้อุทธรณ์หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ ก.พ.ค. มีอำนาจในการกำหนดวิธีการเยียวยาความเสียหาย หรือกำหนดการดำเนินการอื่นใดเป็นรายกรณี โดยต้องไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๓

การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องทุกข์

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัยให้แก่ไขหรือยกเลิกคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัยให้ผู้ร้องทุกข์ที่ถูกสั่งพักราชการ หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ได้รับการเยียวยาความเสียหายด้วยเหตุว่าคำสั่งพักราชการ หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ผู้ร้องทุกข์กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือกลับเข้ารับราชการ แล้วแต่กรณี และการให้ได้รับเงินเดือน สิทธิและประโยชน์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่ ก.พ.ค. เห็นสมควรเยียวยาความเสียหายอันมิใช่ตัวเงินให้แก่ผู้ร้องทุกข์หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ ก.พ.ค. มีอำนาจในการกำหนดวิธีการเยียวยาความเสียหาย หรือกำหนดการดำเนินการอื่นใดเป็นรายกรณี โดยต้องไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๑๘ ในกรณีผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ การดำเนินการเยียวยาความเสียหายให้นำหลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

วชิร สงบพันธ์

ประธานกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม